Autor Guste Santini
Petak, 25 Svibanj 2007 13:28

U proračunu 2,5 milijarde kuna više nego što je planirano

“Ukupni su prihodi proračuna do 23. svibnja dosegli 40 milijardi kuna što je 15,2% više nego u istom lanjskom razdoblju, rečeno je u četvrtak u Ministarstvu financija. Kako je objašnjeno, proračunski su prihodi porasli za 5,5 milijardi kuna što je čak 2,5 milijarde kuna više od plana. S druge strane, rashodi su proračuna sasvim u skladu s planiranima i dosegli su otprilike 41 milijardu kuna...”

Ministar nam je zadovoljan a kako i ne bi bio kada je uprihodovao 2,5 milijarde kuna više. Ima li se u vidu veličina proračuna za 2007. godini radi se o odista znatnom inosu. Interpretacija gospodina ministra je primjerena izbornoj godini i, stoga, optimizam tipa “sve je med i mlijeko” nije neočekivan.

Ipak, valja postaviti pitanje da li optimizmu ima mjesta?

Porezna načela još od Adama Smitha jasno upozoravaju da država mora trošiti sukladno bogatsvu zemlje i da nije dobro da vlast raspolaže većim dohotkom od gospodarstva i građana i tako vrši preraspodjelu novostvorene vrijednosti. Što više i neoliberalizam zahtjeva smanjenje participacije države u finalnoj raspodjeli društvenog proizvoda. Prema tome, brži rast prihoda države u odnosu na nominalni rast bruto domaćeg proizvoda mora zabrinjavati.

Ne treba zaboraviti da porezi imaju, pored ostalih, ekonomsku, socijalnu i fiskalnu funkciju pa, prema tome, interesne grupe – gospodarstvo, građani i država - kada je riječ o porezima, ovise o veličini porezne presije čime im je određena sadašnjost (dohodak) i budućnost (pozitivna ili negativna štednja).

Hrvatska je u prvom tromjesečju ove godine dodatno pogoršala svoju vanjskotrgovinsku razmjenu s inozemstvom. I ne samo to tečaj dolara i eura za kunu pokazuju dodatnu aprecijaciju kune što ukazuje na nepromjenjivost ekonomske politike koja i dalje preferira stabilnost u odnosu na razvojne ciljeve.

Hrvatska kao što znamo ima potrošni porezni sustav pa, prema tome, raspoloživi proizvod je porezna osnovica. Kako je rastući deficit trgovačke bilance tako su, razumljivo samo po sebi, i rastući porezni prihodi. Rast deficita mora se “zatvoriti” bilo povećanjem duga prema inozemstvusu bilo dodatnom prodajom obiteljskog srebra. Naime, nije realno očekivati da će turistička sezona pokriti rastuće deficite.

Prema tome, višak poreznih prihoda morao bi zabrinjavati i nikako nije moguće podržati bilo kakvo i bilo čije zadovoljstvo.